

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ТРЕНІНГ СПІЛЬНОЇ ДІЇ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

підготовки бакалавра

Луцьк–2024

Силабус вибіркового освітнього компонента «Тренінг спільної дії в інклюзивному середовищі» підготовки бакалавра

Розробник: Стасюк Людмила Павлівна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Брушневська І.М.)

Силабус освітнього компонента **затверджено** на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти протокол № 2 від 12 вересня 2023 р.

Силабус освітнього компонента **перезатверджено** на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри: (Кузава І.Б.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта / Педагогіка <u>Спеціальність</u> <u>016 «Спеціальна освіта»</u> <u>(016.02</u> <u>Олігофренопедагогіка)</u> Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка та логопедія <u>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</u>	Вибірковий
Кількість годин 150 кредитів 5		Рік навчання 2
		Семестр 4
		Лекції - 10 Практичні - 20
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – 110год.
		Консультації –10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

ППП Стасюк Людмила Павлівна

Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380996260162, stasuk.ludmila@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Тренінг спільної дії в інклюзивному середовищі» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Вивчення освітнього компонента «Тренінг спільної дії в інклюзивному середовищі» передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі спеціальної освіти відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, світових тенденцій та національного досвіду України, де передбачено різні форми організації освіти і соціалізації дітей.

Відповідно до Концепції модернізації української освіти, основна мета професійної освіти – підготовка кваліфікованого фахівця відповідного рівня й профілю, конкурентоздатного на ринку праці, компетентного, відповідального, такого, що вільно володіє своєю професією, і орієнтованого в суміжних галузях діяльності, здатного до ефективної роботи за фахом на рівні світових стандартів, готового до постійного професійного зростання, соціально-професійної мобільності. Суспільству потрібен педагог, який працює у форматі творчих пошуків, що ґрунтується на здобутках традиційної методики і містять інноваційні елементи. ОК є професійно-орієнтованим у системі педагогічної підготовки.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою викладання освітнього компонента «Тренінг спільної дії в інклюзивному середовищі» є розкриття сутності тренінгу як педагогічної системи; вивчення змісту, підбір форм організації та особливостей спільної діяльності з дітьми з інтелектуальними порушеннями, підготовка здобувачів освіти до командної взаємодії у спеціальних та закладах освіти з інклюзивним навчанням, дати здобувачам освіти уявлення про колективну взаємодію, методику формування колективу дітей з особливими освітніми потребами; підвищення рівня їхньої професійно-особистісної компетентності.

Завдання вивчення освітнього компонента - сформувати у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти:

- знання про навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі; опанувати знаннями про різні форми, методи, засоби, прийоми роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями;
- поняття про тренінг; сформувати у здобувачів освіти систему теоретичних знань і специфіку практичних навичок, необхідних дефектологу під час тренінгових занять;
- систематизувати вміння і навички колективного підходу у корекційній роботі;
- формування вмінь та навичок командної взаємодії та формування взаємної довіри;
- сприяти формуванню інтересу до рефлексії, потреби в конструктивній міжособистісній взаємодії;
- навички подолання труднощів під час засвоєння курсу, визначити корекційні прийоми та засоби; виховати звичку самостійно вдосконалювати професійні знання та вміння.

Soft skills(т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково- творчі, методи організації самостійної роботи, контрольної-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально- ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю Бали
Тема 1. Теоретичні основи тренінгу спільної дії. Тренінг, види тренінгів. Вимоги до проведення тренінгу. Підбір команди. Показники ефективності тренінгу	30	2	4	22	2	ДС, РМГ, УО, ІРС / (макс. кі-сть балів за практ. заняття – 10)/20
Тема 2 Соціально-психологічний клімат колективу як фактор формування спільної дії. Види колективу у закладі освіти. Принципи взаємодії у колективі.	30	2	4	22	2	ДБ, РМГ УО, ІРС / 20
Тема 3. Спілкування як чинник формування колективу. Вербальне, невербальне спілкування. Альтернативне спілкування. Правила спілкування. Ігрова діяльність та арттерапія як умова формування комунікативних навичок.	30	2	4	22	2	ДС, РМГ, УО, ІРС / 20
Тема 4. Конфлікти у колективі та шляхи їх подолання. Види конфліктів. Стилi слухання й зворотній зв'язок у міжособистісному спілкуванні. Попередження конфліктів	30	2	4	22	2	ДС, РМГ, УО, ІРС / 20
Тема 5. Формування тренінгових навичок спільної дії в інклюзивному середовищі. Принципи роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями. Лайфхаки у роботі тренера.	30	2	4	22	2	ДБ, РМГ, УО, ІРС / 20
Всього годин/балів	150	10	20	110	10	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} Форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

№	Теми	Кількість годин
1.	1. Підготувати доповідь (презентацію) про види тренінгу.	22

	2. Скласти 5 тестових завдань з теми різного рівня складності.	
2.	1. Підібрати методики для психолого-педагогічного вивчення колективу в класі з інклюзивним навчанням. 2. Скласти 5 тестових завдань з теми різного рівня складності.	22
3.	1. Підготувати доповідь (презентацію) про види спілкування в колективі. 2. Скласти 5 тестових завдань з теми різного рівня складності.	22
4.	1. Проаналізувати стратегії вирішення конфліктів за У. Томасом та Р. Кілменом. 2. Скласти 5 тестових завдань з теми різного рівня складності.	22
5.	1. Розробити рекомендації щодо формування навичок спільної дії в інклюзивному середовищі. 2. Скласти 5 тестових завдань з теми різного рівня складності.	22
		110

Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Тренінг спільної дії в інклюзивному середовищі» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) в діапазоні від **0 до**

100 балів. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання ІНДЗ тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення (максимальна кількість балів за одне практичне заняття - 12), відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час виконання студентом контрольної роботи, підсумкового контролю.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедайлнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його

проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «[Кодексу академічної доброчесності](https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/) Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>).

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025_polozhennya_pro_dual_nu_osvitu.pdf). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчання здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)).

Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні

навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як БОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом БОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення БОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з БОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Електронна адреса викладача для таких пропозицій: stasuk.ludmila@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблиця 4

Критерії оцінювання навчальних досягнень		Правильність отриманих відповідей/бали		Повнота та логічність відповіді/бали		Наявність висновків та ілюстративних прикладів/бали		Презентація (тощо) /бали	
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/загальна кількість балів	Відмінно/ 9-10 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послугується науковою термінологією, дотримується академічної добročесності	3	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє оригінальність підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач вирішення проблем) тощо	3	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	3*/ 1**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**
	Дуже добре/ 7-8 балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послугується науковою термінологією, дотримується академічної добročесності	3	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані висновки	2*/ 1**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**

Добре/ 5-6 балів	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/ 1**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**
Задовільно/ 3-4 бала	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання наукової термінології, дотримується академічної доброчесності	1	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	1	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	1*/ 0,5**	<i>презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	0,5**
Достатньо/ 2 бала	під час відповіді припускається фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	1	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та	0,5	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	0,25*/ 0,25**	<i>презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів</i>	0,25**

Незадовільно/ 1-0 бала	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної добросовісності	0,25	аргументації здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5*/ 0,25**	презентація відсутня або порушено вимоги академічної добросовісності	0,25**
---------------------------	---	------	--	------	--	-----------------	---	--------

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

с

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

8. Питання до заліку

- Охарактеризуйте зміст поняття «тренінг спілкування».
- Проаналізуйте специфічні риси тренінгів.
- Опишіть основні парадигми тренінгів та обґрунтуйте доцільність їх використання.
- Розкрийте зміст основних тренінгових методів, за І.С. Матійків.
- Обґрунтуйте ті правила, які, на Ваш погляд, доцільно застосовувати в тренінгах із дітьми різного віку.
- Конкретизуйте завдання тренера на кожній з фаз розвитку групи?
- Опишіть види діяльності тренера при взаємодії з групою дітей з порушеннями розвитку. Проаналізуйте стилі управління тренінговою групою.
- Опишіть професійні характеристики та особистісні риси тренера.
- Опишіть основні компоненти тренінгу та їхнє змістове наповнення.
- Опишіть логічну послідовність тренінгу, за І.М. Матійків.
- Окресліть основні завдання соціально-психологічних тренінгів.
- Назвіть основні складові програми тренінгу.
- Опишіть мотиваційні прийоми, що використовують під час тренінгу.
- Охарактеризуйте зміст та умови використання всіх видів ресурсних вправ. Наведіть приклади таких вправ.
- Проаналізуйте основні труднощі, що зустрічаються під час проведення тренінгів і шляхи

їх подолання.

16. Розкрийте зміст поняття «спілкування».
17. Охарактеризуйте особливості спілкування у молодшому шкільному віці.
18. Розкрийте зміст комунікативної гри і її переваги порівняно з іншими методами.
19. Опишіть алгоритм проведення рольових ігор у тренінгу спілкування.
20. Проаналізуйте типові помилки, які часто допускає тренер при використанні ігрових методів.
21. Окресліть особливості впливу сімейної взаємодії на комунікативну сферу особи з порушеннями інтелекту.
22. Опишіть основні прийоми розвитку активного слухання у молодшому шкільному віці та помилки при їх реалізації.
23. Опишіть провідні характеристики навчального співробітництва дитини з дорослим.
24. Розкрийте роль соціально-психологічного тренінгу в роботі з дітьми з проблемами у спілкуванні.
25. Охарактеризуйте типи конфліктних особистостей та стратегії взаємодії з ними.

9. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Актуальні проблеми освітньо-реабілітаційного простору: педагогіка, психологія, соціологія [Текст] : монографія / Запоріжжя : Вид-во Хортиц. нац. акад., 2021 . Т. 1 / [В. Й. Бочелюк та ін.]. 2021. 218 с.
2. Афанасьєва Н.С., Перелигіна Л.А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу: Навчальний посібник. URL: <http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/4053/1/МСПТ%20навчальний%20посібник.pdf> 3.
3. Бабелюк, О. В. Психологія травмуючих ситуацій [Текст] : [навч.-метод. посіб.] / Бабелюк О. В., Гоцуляк Н. Є. Кам'янець-Подільський : Друкарня "Рута", 2021. 107с.
4. Все про мотивацію у тренінговому процесі // Технології тренінгу: мистецтво мотивації : навч.-метод. посіб. / за наук. ред. Л. Ніколаєва. Київ, 2024. Розд. 1. С. 9–29. (Серія «Training BOOK»).
5. Загальна психологія: теорія та практикум [Текст] : підручник / Н. М. Ільїна, С. О. Мисник. Суми : Університетська книга , 2021. 369 с.
6. Лук'янова Л. Тренінгові технології в освіті дорослих. URL: <http://lib.iitta.gov.ua>.
7. Матійків І. Формування готовності психолога до майбутньої професійної діяльності / І. Матійків // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2019. № 1. С. 46-55. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pippo_2019_1_7.
8. Методичні рекомендації з проведення тренінгових занять для підготовки освітнього персоналу до розвитку організаційної культури в умовах соціальної напруженості/ Л.М.Карамушка, О.В.Креденцер, К.В.Терещенко [та ін.]; за ред. Л.М.Карамушки. Київ: Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 2018. 49 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/712898/>
9. Святенко Ю.О. Тренінг особистісного зростання: навч.-метод. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. 112 с. 6. Шоробура І., Ткаченко Ю. Тренінгові технології у закладах вищої освіти. Молодь і ринок. 2019. № 2 (169). С.6-12.
10. Стасюк, Л. (2025). Створення толерантного інклюзивного середовища у закладі загальної середньої освіти. *Acta Pedagogica Volyniensis*, 2, 128–133, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.18>
11. Mialkovska, L., Pimenova, O., Savchuk, N., Moklytsia, H., Stasiuk, L., & Shkarlatiuk, K. (2024). Crisis communication in human capital management during war: Addressing social and

Додаткова

1. Заїка Є.В. Ігровий тренінг пізнавальних процесів учнів: ігри та вправи: навч. посіб. Харків. : ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2013. 256 с.
2. Корекційно-розвивальні програми для учнів підготовчого, 1-4 класів з порушеннями розумового розвитку [Електронний ресурс] / Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. Київ, 2016. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzivne-navchannya/korekciini_programy/8-kor-rogrami-dlya-ditej-z-rv.pdf.
3. Крамченкова В.О. Психодіагностика розвитку дошкільників: ранній та молодший вік. Харків : Ранок, 2013. 160 с.
4. Миронова С.П. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підруч. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. 312 с.
5. Кострікін О. В. Формування та розвиток професійних якостей особистості майбутніх керівників засобами тренінгу в навчально-виховному процесі ВНЗ. *Проблеми сучасної психології*. 2013. Вип. 21. С. 268-278.
6. Пометун О. Організація командної діяльності в педагогічному колективі / О. Пометун, Л. Середняк, І. Сущенко, О. Янушкевич. *Директор школи*. 2005. № 6-7. С. 59-73.
7. Синявський В.В. Професіограми і психограми професій педагогічного спрямування: метод. посіб. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014.– 84 с.
8. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: навч. посіб. / Т.С. Яценко. К.: Освіта, 1993. 207 с.

Інформаційні ресурси

- 1.<http://www.european-agency.org/agency-projects/early-childhood-intervention>
https://www.unicef.org/earlychildhood/index_action.html
- 2.Міністерство освіти і науки України. Освітній процес під час війни: проблеми та перспективи [Електронний ресурс]. URL : <https://mon.gov.ua>.
3. МОН УКРАЇНИ. Навчальні/корекційні програми<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/navchannya-ditey-u-spetsialnikh-zakladakh-osviti/osvita-ditey-z-osoblivimiosvitnimi-potrebam/navchalni-ta-korektsiyni-programi>
- 4.Наукова освітня платформа «Всеосвіта».<https://vseosvita.ua/webinar/inkluzivne-navcannakorekciyna-spramovanist-u-roboti-z-osobamiiz-zatrimkou-psihičnogo-rozvitku-419.html>
- 5.Психологічна служба закладів освіти. Кейс фахових програм.<https://psychologdcpp.in.ua/zatverjprogrami/>

Неформальна освіта:

1. <https://osvita.diia.gov.ua/>
2. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
3. <https://vseosvita.ua/>
4. <https://vumonline.ua/>
5. <https://www.ed-era.com/>

Інтернаціоналізація:

1. Репозитарії, колекції наукових ресурсів: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/repository/>
2. Відкриті освітні ресурси: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/oer/>
3. Пошукові системи: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/search-engines/>
4. Бази даних: <https://library.vnu.edu.ua/resource/prepaid-resources/databases/>